
ATİNA VE ÜSKÜP ANLAŞTI, MAKEDONYA'NIN İSMİ DEĞİŞİYOR

13.06.2018

Euro News (13 Haziran 2018)

Uzun yıllardır komşu Yunanistan ile isim sorunu yaşayan Makedonya yönetimi, Atina ile yürütülen müzakereler sonucu isminin "Kuzey Makedonya Cumhuriyeti" anlamına gelen "Republika Severna Makedonija" olarak değiştirilmesini kabul etti.

Düzenlediği basın toplantısında varılan anlaşmadan artık geri dönüş olmayacağını dile getiren Makedonya Başbakanı Zoran Zaev, "Kuzey Makedonya Cumhuriyeti isminden geri dönüş olmayacak. Böylece Avrupa Birliği ve NATO'ya üyelik talebimiz de çözüme kavuşmuş olacak" diye konuştu.

Ülkesinin Yunanistan'la yapacağı anlaşmanın AB ve NATO üyeliklerinin önündeki engeli kaldırma garantisi de vereceğini belirten Zoran Zaev, söz konusu anlaşmanın hafta sonunda imzalanabileceğini dile getirdi.

Yunanistan Başbakanı Aleksis Çipras da televizyonda canlı yayımlanan konuşmasında Makedonya ile "isim sorunu" üzerinde bir anlaşmaya vardıklarını söyledi.

Başbakan Çipras, Makedon mevkidaşı Zoran Zaev ile gerçekleştirdikleri telefon görüşmelerinin ardından varılan anlaşma sonrası Cumhurbaşkanı Prokopis Pavlopoulos ile görüştü.

Çipras, "Güzel bir haberim var.. Kısa bir süre önce, Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Makedonya (FYROM) Başbakanı ile bizi uzun yıllardır sıkıntıya sokan bir konuda anlaşma sağladık. Yunanistan'ın tüm şartlarını ve 'milli çizgi' dediğimiz çerçeveyi karşılayan iyi bir anlaşmaya ulaştık." ifadelerini kullandı.

Çipras, yeni ismin tüm alanlarda kullanılacağına işaret ederek, "Bu isim 'erga omnes' yani hem yurt dışında hem de yurt içinde kullanılacak. Bu da komşumuzun anayasasında değişikliğe gitmesi anlamına geliyor" diye konuştu.

Yunan hükümetinin, Makedonya ile isim sorunu konusundaki müzakerelerde, Yunanistan'ın son 20 yıl içerisinde oluşan tüm milli kırmızı çizgilerini sonuna kadar savunduğunu dile getiren Çipras, Bu anlaşma Yunanistan'ın çıkarlarını tamamen güvence altına alıyor. Makedonyayı daha önce Makedonya Cumhuriyeti olarak tanıyan 140 ülke bundan sonra Kuzey Makedonya olarak tanıyacak" değerlendirmesinde bulundu.

Çıpras, ikili anlaşmanın Makedonya Meclisinde onaylanmasından sonra ülkesinin, Avrupa Konseyi zirvesinde Makedonya'nın AB üyelik müzakerelerinin başlamasına ve temmuz ayındaki NATO zirvesinde üyelik davetiyesine destek vereceğini söyledi.

Yunanistan'ın onayının Makedonya'nın anayasal değişiklikleri gerçekleştirmesine bağlı olacağını vurgulayan Çıpras, bu değişikliklerin gerçekleşmemesi halinde otomatik olarak onaylarının çekileceğini ifade etti.

Çıpras ayrıca, anlaşmanın uygulanmasının ardından Makedonların pasaportlarında sadece Makedon değil, "Makedon / Kuzey Makedonya Vatandaşı" ibaresinin yer alacağını kaydetti.

Yıllardır Yunanistan ve Makedonya arasında süren bir tartışmanın sona erdiğine işaret eden Çıpras, Bu anlaşma Balkanlar ve halkları için tarihi bir an. En önemlisi gelecek için ortak kalkınma, iş birliği ve istikrar penceresi açılıyor. Bu anlaşma ile vatanımız, Balkanlarda lider bir güç ve gerçek bir istikrar noktası konumuna geliyor. Bununla gurur duyuyorum değerlendirmesinde bulundu.

Anlaşmanın tüm alanlarda kullanılacak bir isim ve anayasal değişikliği de içerdiğini belirten Çıpras, "Komşumuz, anayasadaki ülke ismini de değiştirmek üzere anayasa değişikliğine gidecek" şeklinde konuştu.

Çıpras ayrıca, Makedonya'nın anayasal değişiklikleri gerçekleştirmesinin ardından, anlaşmanın Yunan Meclisinde onaylanacağını kaydetti.

Parlamentoların onayı gerekiyor

Yunanistan ve Makedonya hükümetlerinin üzerinde uzlaşşı sağladığı anlaşmanın iki ülke parlamantoları tarafından onaylanması gerekiyor.

Anlaşma, her iki parlamentonun da onay vermesinin ardından Makedonya'nın isim değişikliğini de öngören anayasal değişikliğe gitmesini öngörüyor.

Keza Makedonya'nın isim değişikliğiyle ilgili referanduma gitmesi gerekiyor.

Makedonya'nın isim sorunu

Dünya genelinde birçok ülke, Makedonya'yı anayasal adı olan "Makedonya Cumhuriyeti" ismiyle tanırken Yunanistan, kendi sınırları içinde "Makedonya" isimli bir bölge bulunduğu gerekçesiyle bu ülkenin isminin değiştirilmesini talep ediyor.

Makedonya, bağımsızlığını ilan ettiği 1991'den beri güney komşusu Yunanistan ile devam eden isim sorunu nedeniyle Avrupa Birliği (AB) ve NATO'ya üye olamıyor.

Makedonya'nın uluslararası tanınırlığı, ülkenin BM Genel Kurulunda oy birliğiyle BM üyeliğine kabul edildiği 1993 yılının nisan ayında kesinlik kazanmış ancak güney komşusu Yunanistan'ın itirazıyla geçici referans olarak "Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Makedonya" (FYROM) adıyla üyeliğe kabul edilmişti.

Yunan halkının bir kısmı ise sorunun sadece isim değil, tarih ve kültüre ilişkin olduğunu savunarak,

Üsküp yönetimini "Makedon kimliğini" çalmaya çalışmakla suçluyor.

Antik dönemde Makedon Kralı olan Büyük İskender'in mirası, iki ülke arasında önemli bir rekabet alanı olarak görülüyor.

Geçen yıl başlayan müzakerelere tepki olarak, başkent Atina'da yüz binlerce kişinin katıldığı bir gösteri düzenlenmişti.

Anketlere göre, Yunanistan'da halkın yarısından fazlası, içinde "Makedonya" ibaresi geçen yeni bir isim istemiyor.

Makedonya'nın, Avrupa ekseninde kalmasını isteyen başta Almanya olmak üzere Avrupa Birliği ülkeleri ve ABD, sorunun çözümüne kavuşmasını destekliyor.

"Üsküp'ün NATO üyeliğinin önü açılmıştır"

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Yunanistan ve Makedonya'nın "isim sorunu" üzerinde bir anlaşmaya varmalarını memnuniyetle karşıladığını, böylelikle Makedonya'nın NATO üyeliği yolunun açıldığını söyledi.

Konuyla ilgili açıklama yapan Stoltenberg, bunu "tarihi bir anlaşma" olarak nitelendirdi. Stoltenberg, söz konusu anlaşmanın yıllardır sürdürülen diplomatik girişimlerin sonucu olduğunu ifade etti.

İki liderin bölgeyi uzun süredir etkileyen bir sorunu çözme konusunda isteklilik gösterdiğine dikkati çeken Stoltenberg, Çipras ve Zaev'e anlaşmayı kısa sürede resmileştirme çağrısında bulundu.

Stoltenberg, "Bu anlaşma Üsküp'ün NATO üyeliğinin önünü açmıştır. Aynı zamanda Batı Balkanlar'da barış ve istikrarın güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır." ifadesini kullandı.

Avrupa Birliği'nden Yunanistan ve Makedonya'ya tebrik

Avrupa Birliği, Yunanistan ve Makedonya'nın "isim sorunu" üzerinde anlaşmaya varmasından dolayı iki ülke liderlerini tebrik etti.

AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini ve AB Komisyonu üyesi Johannes Hahn yaptıkları ortak açıklamada, "Bu başarı iki ülke liderlerinin ama ilk sırada halkın başarısıdır. Bütüncül olarak da Avrupa'nın başarısıdır" ifadelerini kullandı.

İki ülke arasındaki anlaşmadan dolayı liderleri tebrik eden Mogherini ve Hahn, "Şimdi AB Konseyinin 17 Nisan'da Makedonya ile üyelik müzakerelerinin başlatılması yönündeki tavsiyemizi hayata geçirmesini bekliyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

<http://tr.euronews.com/2018/06/13/atina-ve-uskup-anlasti-makedonya-nin-ismi-degisiyor>